

De Almanak
van
Onuitsprekelijke
en
Onbeschrijfbare
Oergruwels

De Almanak
van
Onuitsprekelijke
en
Onbeschrijfbare
Oergruwels

Kevin Damen

Alle personages in deze uitgave zijn fictief en enige overeenkomst met echte personen, levend of dood, is puur toevallig. Dat neemt niet weg dat de lezer er achter zal komen dat de personages echter zijn dan men zou vermoeden.

Eerste druk

© 2019 Kevin Damen

Alle rechten voorbehouden

Schrijver: Kevin Damen (kevin.damen.author@gmail.com)

Omslagontwerp: Jeroen Borsboom (www.jeroenborsboom.tv)

ISBN: 9789402193770

Email: kevin.damen.author@gmail.com

*Voor de buitenbeentjes en de einzelgängers,
omdat iedereen een plek verdient
waar de sleur van alleen maar jezelf zijn
met de magie van de fantasie is bevriend.*

Proloog

De lezer zal ongetwijfeld bekend zijn met het bestaan van het Universum, of in ieder geval zal de planeet waar dit verhaal begint hen vagelijk bekend voorkomen. Het bevindt zich ergens tussen een zwart gat en een langzaam imploderende ster en wordt omringd door een samenzwering van meerdere sterrenstelsels waarvan er één de Melkweg is. Aldaar zweeft de planeet rondom een pittoreske, gele zon, onder het toeziend oog van een titanische Oergruwel ouder dan de dimensies waaruit alle Bestaan bestaat: De Wereldeter.

Deze Oergruwel, slechts één van zeven onbegrijpelijke verschrikkingen, doemt al vanaf het begin der Tijd over alle beschavingen. Het uiterlijk van dergelijke wezens beschrijven is zinloos. Het menselijke brein van de lezer zou er kop noch staart van kunnen maken. Wat belangrijk is, is dat het bewustzijn van de Oergruwel op het moment van dit schrijven volledig in de ban is van een volslagen onbelangrijk planeetje. De honger van deze duistere aanwezigheid kent geen grenzen. De honger van

het wezen is allesverslindend. Het oog van de Oergruwel is op het moment van dit schrijven dan ook ononderbroken gericht op de blauw-groene bol.

Het bespiede hemellichaam omcirkelt al millennia lang de pittoreske zon en bestaat uit water en (op een kosmische schaal gemeten) een handjevol modder. Ze wordt door haar bewoners de Aarde genoemd. Deze bewoners, die we voor het gemak mensen zullen noemen, meten hun realiteit volledig af op basis van slechts vier maatstaven: Afstand, Oppervlak, Ruimte en Tijd. Het zal de lezer dan ook niet verbazen dat de aanwezigheid van de Oergruwel ten allen tijde onopgemerkt bleef door de mensheid. Volgens de gemiddelde mens zijn monsters slechts verziensels.

De uitzondering die de regel bevestigt zijn de excentriekelingen, de schrijvers, de dromers tussen de slapers.

Het bestaan van de zeven Oergruwels sijpelt door tot in het wezen van alles: het aardse donker onder aan de keldertrap, de kille reflectie van een raam in het maanlicht, de laatste pagina's van een spannend boek. De bewoners van de Aarde in dit universum kunnen hun ogen sluiten, maar ook achter gesloten oogleden is het donker, en angst trekt vaak ook in de lastig te poetsen hoekjes.

Er zijn genoeg redenen om bang te zijn. Clowns. Spinnen. Kinderetende clowns die uiteindelijk kosmische spinnenmonsters blijken te zijn. Dat soort dingen zijn makkelijk af te doen als fabeltjes. Zo ook de monstrueuze Oergruwel die

watertandend toekijkt vanuit het paars-zwart van de ruimte. Desalniettemin oefent het invloed uit op het planeetje, ook al bevindt de essentie van het wezen zich lichtjaren ver weg, in de Toren die Nooit Was.

De meer reële angsten, die voor de torenhoge kans op studieschuld en de deprimerend lage kans schatrijk of wereldberoemd te worden, ervoer de mens niet als minder beklemmend. De lijst van dat soort angsten is oneindig, maar het aantal pagina's van dit boek niet. Je zou je er haast bij neerleggen dat je nooit zult weten hoe eng de wereld echt is. De oplossing? Ontkenning. Wat niet weet, wat niet deert, of in dit geval: Wat niet wil weten, wat denkt niet gedeerd te kunnen worden, of iets dergelijks.

En dus hebben de dingen in het donker, de zeven Oergruwels en hun vele kinderen, vrij spel als het gaat om het lot van de mensheid. Zo ook de Oergruwel der Extinctie, de Wereldeter. Zelfs terwijl diens klauw zich sluit om de aardbol, overheerst het menselijke instinct om de donkere plekken in het Bestaan te mijden. De mensheid heeft zich altijd al snel opgejaagd gevoeld. Veertig jaar oude maagden die nog bij hun moeder wonen en wiens kasten en donkere plekjes onder het bed nog stevast gecontroleerd worden, voelen een soort knagend wantrouwen wanneer de nachten maanloos en donker worden. Ze weten dat ze nooit mee hadden moeten doen aan die evolutie-onzin, nooit hadden ze slim moeten worden, omdat daar het hele gezeik mee begonnen was. Denken is bewust zijn is pijn is angst.

Uiteindelijk eindigt het menselijk tijdperk, stomtoevallig op dezelfde dag dat historisch gezien een *homo sapiens* genaamd Donald J. Trump tegen alle verwachtingen (en de grondwet) in voor de tweede keer wordt herkozen als de president van de Verenigde Staten van Amerika.

Vele miljoenen jaren eerder, toen de zeven Oergruwels verveeld begonnen te raken met de langdradigheid van een eeuwig uitstreckende leeg multiversum, besloten de schepsels de mensheid te scheppen, en elkaar periodiek te treffen, om de sleur te doorbreken met een spel.

Met dat specifieke doel voor ogen schiepen de Oergruwels gezamenlijk de Toren Die Nooit Was. Hun bouwwerk was onbegrijpelijk afstotelijk, mede door de minieme geometrische onmogelijkheden in diens vorm. Verscholen in een lila nebula rondom een zwart gat bleef het bovendien voor geruime tijd een kosmisch geheim, bewaard onder de zeven Oergruwels. Het was er altijd aardedonker, omdat de schepsels van het Duister geen licht tolereerden in hun heiligdom.

De Toren Die Nooit Was zou de hoogste berg hebben doen verbleken in vergelijking met diens imposante postuur. Alleen de spits al stak als de tand van een krankzinnige god de ruimte in.

De Toren stond op een eenzaam zwevend stuk rots, dat op zijn beurt op een kosmische wind

meegevoerd werd. Het zwarte gesteente waaruit de torengehouwen was, blonk venijnig en buitenwerelds.

Op de dag dat de mensheid verging, verzamelden de Oergruwels als vanouds in het zevenhoekige centrale gewelf aan de top van de Toren, en vorderde het gestage verval van het heelal naar een ongeneeslijk stadium. Ze rolden vreemde, veelvlakkige dobbelstenen en verschoven abstracte beelden over een tafel van ingewikkeld ontwerp. Hun verbeelding nam vleselijke vorm aan in de realiteit, alle ruimte buiten de Toren, en hun ogen vlamden op in het donker. Ze genoten van hun spel.

Het miniemste beetje licht dook dapper het duister in. Het geschater en geknor van de Oergruwels verstomden. Even verlichte het licht zes Oergruwels, elk van hen een verschrikkelijk aangezicht om miljoenen unieke redenen; een fractie later stierf het een eenzame dood in de klauwen van de Oergruwel der Duisternis. De afwezige Oergruwel, Calypso, Koningin der Eenzaamheid, zat in haar eentje over de rand van het Bestaan te staren, lichtjaren ver weg.

De Oergruwel der Wanorde, een purperen schim met ogen van goud, kwaadwilligheid die een gasachtig lichaam vormde, raapte een dobbelsteen van tafel en rolde. Klaterend kwam de veelhoek tot stilstand. Een kristal dat uit het midden van de tafel omhoog leek te zijn gegroeid lichtte op, en vormde een beeld van een ietwat mollige twintiger die op de bank lag. Zijn arm bungelde lusteloos over een kussen heen, en hij gaapte. Met zijn andere hand krabde hij

over zijn buik.

De jongeman, die zijn leven hersendodend saai vond, besloot dat het genoeg was geweest. Deze jongeman, Rodney van Zitterd genaamd, lag vertwijfeld op de bank in zijn appartement in Herten, zich niet bewust van de hele Trump-discussie omdat hij het appartement al maanden niet uit was geweest. Hij staarde naar een rood scherm dat in grote witte letters NETFLIX schreeuwde. De films en series waren op.

Uiteindelijk dook hij de kelder in en begon hij doos na doos uit de verste hoek van het maffe hol weg te dragen. Zelf dacht Rodney dat hij spontaan het idee kreeg op zoek te gaan naar een boek om de tijd mee te doden, maar niets was minder waar. Terwijl zijn handen de flappen van een gedeukte verhuisdoos opentrokken, dirigeerde de Oergruwel der Wanorde elke beweging die hij maakte vanuit de Toren Die Nooit Was.

Rodney gooide zijn geboorteboekje en twee familiealbums achteloos een donkere hoek van de kelder in. Een muizenkoppel spurtte verontwaardigd piepend het ene donker uit en een andere poel schaduw weer in. Op de bodem van de doos vond hij een boek gebonden in mensenhuid en geschreven in gal, stoffig en gehavend door de tijd. Het boek was van zijn over-over-over-over-over-over-grootmoeder geweest, en hij had onmogelijk kunnen weten dat het zich tussen zijn spullen had genesteld. Na de vroegtijdige dood van meermaals-overgrootmoeder

van Zitterd in een vlammenzee op de Heksenberg te Roermond had het boek zichzelf verstoep en geduldig gewacht op een waardige afstammeling. Vreemd genoeg vroeg Rodney zich regelmatig af of zijn haakneus niet gewoon stiekem een teken was dat hij heksen-DNA had. Hij zou eens moeten weten.

Eenmaal terug in zijn woonkamer, bladerde hij door het boek, en snoof hij van de weeïg schimmelige geur van de gelige, gerafelde bladzijden langs spreuken die oeroude verschrikkingen opriepen en pagina's vol met notities: vertalingen in een handschrift dat niet eens meer als hanepoten bestempeld mocht worden. Drie weken en één slapeloze nacht te veel later tekende hij op zolder een cirkel op de grond in varkensbloed. Hij begon een sommeerspreuk uit te spreken. De laatste lettergreep van de Sumerische spreuk was van origine niet bedoeld om door menselijke tongen gesproken te worden. Rodney versprak zich (vanzelfsprekend!) en spatte uit elkaar in een regen van vlees, botsplinters, en bloed.

*

De Oergruwel die hongerig de Aarde bespiedde, wiens naam door de eeuwen heen onbekend is gebleven maar die we voor het gemak Bob de Wereldeter zullen noemen, is het enige wezen dat verstond wat Rodney zei. In Bobs eigen taal betekenden de verkeerd uitgesproken lettergrepen het volgende: *Die vette pens van je heb je waarschijnlijk van je moeder geërfd.*

Uiteraard laat een Oergruwel zich niet zomaar beledigen, en bovendien was Bob onzeker over diens voorkomen. Hij at later diezelfde dag, uit wraak, maar voornamelijk alsnog vanwege zijn overweldigende honger, het overgrote deel van de Aarde op en liet twaalf van de resterende veertien mensen achter in een doodse toendra die maar vagelijk deed denken aan de wereld van vroeger.

Bob de Wereldeter had de hele planeet in één gulzige schrok naar binnen kunnen werken. In plaats daarvan besloot het te genieten van de afzonderlijke smaak van elke ziel.

Maar daar gaat dit verhaal niet over.

Dit verhaal gaat over het begin van iets grandiozers en meer noodzakelijk dan het lot van een enkele planeet. Dit verhaal is van een meer epische proportie, en het begint in een bibliotheek in Simpelveld¹.

Op dit punt moet de lezer weten dat dit verhaal

¹ Natuurlijk heette het Limburgse dorpje niet echt Simpelveld. Er bestaat wel echt een dorpje genaamd Simpelveld in het Limburg in Nederland op Aarde in het universum waarin dit verhaal begint, maar het dorp in dit verhaal is niet dat dorp. Om te voorkomen dat de lezer de bewoners van het-Simpelveld-dat-niet-echt-Simpelveld-heet herkent, is de echte naam van het dorp vervangen door Simpelveld. De achternamen van de bewoners van het-Simpelveld-dat-niet-echt-Simpelveld-heet zullen om dezelfde redenen niet genoemd worden. Helaas valt er niks te doen aan de reputatie van het echte Simpelveld, en dus zullen we daar geen woorden aan vuil maken.

ook over een uniek boek gaat, een ander boek dan dat van Rodney's heksengrootmoeder, omdat de Derde Wet van het Ongenoegen stelt dat dingen nou eenmaal nooit zo makkelijk zijn als ze lijken. Het boek, niet zomaar een stapel papieren vellen tussen drie plakken karton, maar de Almanak van Onuitsprekelijke en Onbeschrijfbare Oergruwels, bevat de gecombineerde kennis van elke Zoeker² die ooit geleefd heeft. Zo ook de resterende zes Wetten van het Ongenoegen.

De Almanak is het naslagwerk voor alle levensvormen die geïnteresseerd zijn in het verfijnd doorstaan van hun bestaan in een koud en onverschillig heelal. Het heeft het antwoord op alle vragen over de donkere kant van het Leven. Hoeveel verschillende soorten vampiers bestaan er op de planeet Aarde?³ Hoeveel depressieve mensen heb je nodig om een kapotte gloeilamp te vervangen?⁴ Je begrijpt het wel.

² Een Zoeker is een individu dat een natuurlijk instinct heeft de geheimen van het heelal te willen ontrafelen.

³ Twee. De algemene soort, de bloedzuiger, zal de lezer bekend voorkomen. Menig Hollywood-film heeft ze afgebeeld. Het is echter onzin dat een bloedzuigervampier met een crucifix af te weren is.

⁴ Eentje maar. Depressieve mensen zijn nog steeds functionerende levende wezens, hoewel ze waarschijnlijk niet in de stemming zijn voor dat soort praktijken en net zo lief in bed blijven liggen. Wellicht ben je beter af als je gewoon zorgt dat je er voor ze bent in plaats van ze lastig te vallen met kapotte gloeilampen.

Boeken zoals de Almanak zijn zeldzaam op Aarde. Niet populair ook. Menselijke schrijvers zijn stiekeme helden die de verboden geheimen van het heelal op papier vastleggen, vermomd als romans en korte verhalen. Schrijvers weten de waarheid, en de rest, die doen allemaal alsof het nep is. Vermoedelijk ontkennen ze de waarheid om te voorkomen dat hun hart het begeeft, maar als ze ook maar een greintje gezond verstand bezaten, hadden ze geweten dat dat een onnozel idee is. Een schrijver zou hen (terecht) aangeraden hebben een geit te kopen en het dier aan een paaltje in de tuin vast te binden. Geiten zien dingen die mensen niet kunnen bevatten en hun geblaat kan de waarschuwing zijn die je leven redt. Enfin...

De bibliotheek dus.

Hoe het leven van een specifieke mens uit de een-en-twintigste eeuw alle zin begon te verliezen.

De boekenbank naast de geldbank was een fysiek aanwezige anti-climax. De manier waarop de bibliotheek haast beschaamd weg leek te buigen van het bakstenen gevaarte ernaast, stak af tegen de zonovergoten achtergrond van het Limburgse dorp Simpelveld. Het was een van de oudste gebouwen in het dorp, een beetje scheef, met een plat dak, en alle vier de ruiten aan de voorkant waren zo klein dat je bijna zou denken dat de architect een vampier was geweest, omdat het licht het overgrote deel van het interieur van de bibliotheek niet bereikte.

De enige persoon die ook maar een greintje liefde in zijn hart over had voor de bibliotheek was Patrick. Eigenlijk alleen maar omdat hij er zo'n beetje zijn halve leven had gewerkt. Hij was al zo'n tien jaar de bibliothecaris van Simpelveld, al vanaf de dag dat hij zonder diploma de Hogeschool had verlaten. Hij was

net geen dertig, en net geen gediplomeerd ICT'er, had warrig donker haar, en kon zich niet herinneren wanneer hij voor het laatst een oprechte emotie had gevoeld. Hij stoorde zich aan die vlakheid, vooral omdat iedereen altijd zei dat hij boos keek.

Eigenlijk was hij op die momenten gewoon in gedachten verzonken, aan het dagdromen over de fictieve werelden waar hij over waakte. In zijn gedachten bevatte elk boek in zijn bibliotheek een miniatuurwereld, een universum dat ontelbare malen interessanter moest zijn dan het leven dat hem gegeven was. Hij had gelijk. Zijn vrienden, of ja, dat stel half-vreemden die hij nog met enige regelmaat zag, maakten zich druk om de simpele dingen, zoals of de tuin er goed bij lag, of dat hun biceps er wellustig genoeg bij hing om de buurvrouw wulps naar hen te laten kijken en de buurman jaloers te maken.

Hoewel Patrick ergens in zijn achterhoofd wel wist dat vandaag de dag was waarop de gemeente de bibliotheek definitief dicht ging gooien, zodat het gebouw gesloopt kon worden en het plaats kon maken voor een gloednieuw bejaardentehuis, was het kwartje nog niet echt gevallen. Toen de Euro werd ingevoerd zal het kwartje al wel tussen de bank-kussens hebben gezeten, want het gerinkel van muntgeld liet nog steeds op zich wachten.

Het was donderdagmiddag, drie uur, en Patrick was slaapdronken. Hij was wakker geworden met een halve pagina van *Alice's Adventures in Wonderland* door C.S. Lewis op zijn wang gedrukt. Dit specifieke

exemplaar was een cadeau van zijn vriendin Diana, een gesigioneerde versie, uiterst zeldzaam. Een draad speeksel bungelde van zijn mondhoek omlaag, stilletjes dreigend het boek te besmeuren. Hij schoof zijn stoel met een schrapend geluid naar achter en schuifelde langs de boekenkasten naar de uitgang. Hij veegde zijn mouw langs zijn mond. Naar buiten spiekend zag hij een ambtenaar in pak de straat oversteken met een koffertje in zijn hand, en overwoog hij weer achter zijn balie te gaan zitten.

Schichtig keek hij in het rond. Zijn nekharen kwamen overeind. Zijn blik gleed langs rijen boekenkasten, fel gekleurde betonnen pilaren, en tot slot het koffiehokje. Hij was wakker geschrokken toen een mierzoete stem in zijn dromen hem had toegesproken, en hij een venijnig ondertonje begon te bespeuren. De stem klonk nog na in zijn hoofd.

Ooit zul je me met open armen ontvangen, Patrick. Dat is een belofte. Ik hou me altijd aan mijn beloftes.

Natuurlijk waren stemmen in je hoofd dingen die alleen in dromen konden. Patrick ademde eens diep in, liep terug naar zijn balie.

Voeten omhoog. Zo.

Boekje erbij. Dat zal helpen.

Waar was hij ook alweer? Zijn vinger zocht de laatste regel die hij zich herinnerde. Toen hij de passage eenmaal had gevonden, moest hij de regel vier keer opnieuw lezen voordat hij de draad weer te pakken had.

Pagina, pagina, pagina, gaap, hoofdstuk, even

strekken, pagina. GAAP!

Het leek er op dat het verhaal van Alice zou moeten wachten, hoe hard Patrick ook zijn best deed om de verhaalwereld binnen te treden. Elke keer wanneer de woorden in het boek in beelden veranderden, verscheen er ook een klein, dik mannetje in pak in zijn verbeelding.

De ambtenaar die daadwerkelijk aan de andere kant van de balie stond was ook klein en dik.

Patrick overwoog elke centimeter van de ambtenaar.

Dit mannetje heeft een koffer, dacht hij. Hij schraapte de stoel weer naar achteren. De ambtenaar trok een gezicht alsof hij in een citroen had gehapt¹. Zijn mond ging op en neer, maar Patrick hoorde hem niet praten.

Patrick stond op en liep de ambtenaar straal voorbij, recht op de koffieautomaat af. Hij had het vermoeden dat er iets niet helemaal haaks was. Waarom zag hij rare mannetjes? Was hij weer in slaap gevallen tijdens het lezen? Was hij nog steeds aan het dromen? Dat zal het wel zijn geweest.

In de glazen ruit in de deur zag hij de weerspiegeling van de ambtenaar.

In het verhaal had niemand een koffer, dacht hij deze keer.

¹ Ironisch genoeg het exact zelfde gezicht dat een mens trekt wanneer een Betelgeusiaanse rectaalworm diens lichaam poogt binnen te dringen. Gezien de naam van het organisme zal de lezer zich bewust zijn welke lichaamsholte het prefereert te gebruiken.

Met veel moeite kwamen er flarden van herinneringen van de avond te voren boven drijven. Hij was ergens boos over geweest. En hij was zich er vrij zeker van dat hij er een louche uitziende kerel in een regenjas alles over had verteld in de kroeg. Er was iets dat al maanden op het vuur had gestaan, maar waar hij pas sinds kort lucht van had gekregen. Iets over de bibliotheek.

De koffiemachine spuugde een halve kop koffie in een mok. Hij dronk. De louche kerel had hij pas ontmoet nadat hij al vier keer de bodem van zijn glas had gezien. Het had zo'n goed idee geleken om door te drinken, zeker na de opmerkingen van die kerel.

“Prima manier om even de boel de boel te laten,” had de kroegeigenaar gezegd terwijl hij hem een groot glas bier op kosten van de louche kerel toe schoof, en warempel, Patrick had tot nu niet meer nagedacht over zijn problemen. Dat kwam vooral door de hoofdpijn.

“Ambtenaar,” mompelde hij tegen zichzelf, en het woord bleef op en neer stuiteren tegen de zijkanten van zijn schedel, als een verbaal Ping Pong-balletje, maar gescoord werd er niet.

Hij nam een slok koffie.

Zijn ogen dichtgeknepen om de bittere smaak te verbijten, slikte hij.

Zijn buik borrelde.

De kop koffie zette hij op het bijzettafeltje naast de koffieautomaat.

Waarom kon hij de korte, dikke gestalte niet plaatsen?

Hij wreef met beide handen door zijn haar, waardoor er een weerbarstig sprietje op zijn achterhoofd overeind bleef staan.

Een volle minuut later drong het tot hem door wie er in zijn bibliotheek stond, draaide hij zich met veel bombarie om naar de ambtenaar, en begon hij een fikse tirade af te steken.

Arno de ambtenaar was, hoe negatief dat ook klinkt, onbelangrijk. Als we hem in iets meer detail beschrijven, zou je kunnen zeggen dat hij een jaar of vijftig was. Verder was hij even dik als hij lang was, en ongeveer net zo spontaan als een uurwerk.

Het is ongeloofelijk maar waar: Arno de ambtenaar had al meerdere aanvaringen met een echte Gruwel overleefd. Hij was zich daar niet bewust van, maar dat maakt het niet minder indrukwekkend dat Arno een schoonmoeder had die uit de diepste kloven van de onderwereld kwam.

Arno was een nerveus mannetje met een kort lontje. Die dag was hij uitzonderlijk nerveus, omdat het tijd was om Patrick definitief te ontslaan uit dienst van de bibliotheek.

“Je hoeft niet te schreeuwen, *Patrick*” zei de ambtenaar, “Er is geen enkele reden te schreeuwen. Je kunt schreeuwen tot je een ons weegt, maar als puntje bij paaltje komt, moeten we toch een punt achter het hele verhaal zetten, *Patrick*.” Arno had ooit tijdens een cursus geleerd dat het mensen kalmeerde als je hen bij naam noemde. Hij kneep zijn handen samen in kleine, vette vuistjes om zijn woorden wat extra

kracht bij te zetten. Het hielp ook tegen de irritatie.

Patrick plantte zichzelf in foetushouding op de grond, en gilde omhoog naar Arno. De kop koffie stond stomend en vergeten op het bijzettafeltje.

Buiten reed buslijn 78 over de Hoofdstraat langs. De boekenkasten trilden mee met het gevaarte, en de muren van de bibliotheek kraakten zachtjes.

“Geen reden? Ik heb redenen genoeg om door te schreeuwen tot een uur of acht vanavond, maar ik geloof niet dat ambtenaren tot zo laat werken! Wie denken jullie wel niet dat jullie zijn? Deze baan is alles wat ik heb. Wat denk je dat Diana gaat zeggen als ik straks werkloos ben?”

“Er zit vrees ik niks anders voor haar op dan gewoon te accepteren dat je werkloos bent, Patrick,” begon Arno, maar de bibliothecaris was niet van plan de ambtenaar een voet tussen de deur te gunnen.

“Ik accepteer helemaal niets. Ik heb genoeg geaccepteerd,” zei Patrick. “Waarom zou ik?” Hij hield zijn armen gekruist over zijn borst, terwijl hij als een klein kind op de grond bleef liggen.

Arno hakkelde zich door het begin van vier verschillende zinnen heen, en kreeg het bij de volgende poging voor elkaar een samenhangende zin uit te kramen. “Hoe bedoel je, waarom zou je?” vroeg hij. “Regels zijn regels. Regels zijn er om opgevolgd te worden.”

Arno had liever thuis aan een lekker bord erwtensoep met worst gezeten, waar hij er niet voor hoefde te zorgen dat mensen zich aan de regels hielden. Thuis kon hij ontspannen, zolang

zijn schoonmoeder er maar niet was. Hij wist niet waarom, maar bij de gedachte aan dat negentig jaar oude karkas dat maar niet leek te willen beseffen dat ze jaren geleden al gestorven was, gingen de haren in zijn nek overeind staan. Er was iets met dat mens. Soms had hij het gevoel dat ze gewoon een verzameling aan elkaar genaaide lijken was, een soort ziekelijk ogende lappenpop. Ze leek een slechte replica van haar zelf, en Arno hield er het gevoel aan over dat ze elk moment uit haar vel kon schieten. Letterlijk. Zo een zelfde nare gevoel begon hem op dat moment in de bibliotheek ook te besluipen. De bibliotheek leek meer te zijn dan alleen een bibliotheek. De schaduwen leken eigen levens te leiden.

Patrick sloeg zijn armen om zijn middel heen. Hij rilde. Als hij niet beter wist, had hij gedacht dat de voordeur op een kier stond en het tochtte in de bibliotheek.

Arno begon aan zijn oor te peuteren, maar dat maakte hem alleen maar nerveuzer, omdat hij plots aan niets anders meer kon denken dan de huidschilfers die van zijn oor los kwamen. Wat als hij voor eeuwig door zou peuteren tot er niks meer van hem over was?

Patrick schraapte zijn keel, ging overeind zitten. Toen Arno niet reageerde, trok hij aan diens broekspijp.

Arno de Ambtenaar zei: “Als je dit had willen voorkomen, had je eerder actie moeten ondernemen, Patrick.”

“Actie ondernemen?” briede Patrick. “Actie?

Hoe dan? Ik zit tot over mijn oren begraven in het werk. Maar goed, daar vraagt niemand naar. Oh nee. Zolang iemand maar zorgt dat de tent niet afbrandt.”

“Maar, de gemeenteraad heeft al dik een jaar geleden besloten dat de bibliotheek gesloten zou worden. De vergadering was openbaar, en daar bovenop, wie leest er nou tegenwoordig nog?”

“Wie leest er nou nog?” briepte Patrick. “Hoe durf je!” Hij slikte de rest van zijn woede in. “Geen enkel normaal mens komt door zo’n berg aan verlamdend saaie onzin heen. Ik heb drie volledige vergaderingen bijgewoond over de kleur van de nieuwe stoeptegels op de Kerkweg. Het dunkt me dat jullie niet echt jullie best hebben gedaan dit aan de grote klok te hangen of op zijn minst toegankelijk te maken.”

De schaduw van de boekenkast achter Patrick kroop langs de muur omhoog, leek een schim te worden die hem en Arno aandachtig bestudeerde, maar geen van hen zag het.

“Je was ten allen tijde welkom.”

“Welkom? Jullie dimmen de lichten tijdens de vergaderingen.”

“De poetsvrouw.”

“Vast.”

“We hebben het haar al zeker honderd keer gezegd, maar elke donderdag zitten we in het halfdonker in de vergaderzaal.”

“En jullie kunnen zelf het licht niet bijstellen?”

“Jawel, maar dat is niet onze taak als ambtenaren,

wel? Wij moeten de gemeente draaiende houden.”

Buiten dreef een dik wolkendek voor de zon, en het was alsof iets de lichten van Simpelveld plots doofde. De bibliotheek werd donker, en de boekenkasten wierpen schaduwen met lange klauwachtige vingers. Arno keek schichtig om zich heen.

“Het is maar een oude, stoffige bibliotheek,” zei hij, niet eens tegen Patrick.

“Die oude, stoffige bibliotheek is de reden dat ik nog niet helemaal geflipt ben!” zei Patrick, en hij kwam van de vloer af. Hij greep Arno bij de bretels die zijn broek bijstond in de strijd tegen zijn buik.

“Over een jaar of veertig ben je blij dat we een groter bejaardentehuis hebben gebouwd,” zei Arno.

“Ach, hou je waffel,” zei Patrick. “Ga weg, en laat me met rust. Je hebt geen idee wat ik zou doen als je ook maar met een vinger aan dit gebouw of de boeken komt.” Hij zwaaide zijn vuist voor Arno’s neus op en neer.

De mond van de ambtenaar viel open en ergens tussen de kreukels van zijn brein vormden zich verschrikkelijke beelden van Patrick, bungelend aan een strop die over de boekenkast heen glibberde als een mens etende slang. Zijn gezicht was asgrauw, de lippen blauw. Arno kreeg vaker dit soort visioenen, vaak in het bijzijn van zijn schoonmoeder, en hij was er niet bepaald gerust op. Hij schudde zijn hoofd, en de nerveuze rillingen vlogen samen met een paar zweetdruppels tijdelijk de wijde wereld in.

“Patrick,” zei hij tussen op elkaar geklemde tanden door.

“Ja? Wat?”

“Heb je enig idee hoeveel het de gemeenteraad kan schelen wat iemand als jij wel niet zou doen?”

“Nou?”

“Geen drol,” zei Arno, en hij marcheerde in versnelde pas de deur uit terwijl de beelden in zijn hoofd steeds gewelddadiger werden. Plots zag hij een enkele fotografische flits op zijn netvlies. Zijn schoonmoeder. Naakt. Haar ogen vol passie.

Hij huiverde, en versnelde zijn pas. Terwijl hij de straat overstak schudde hij zijn hele lichaam, als een hond die nattigheid uit zijn vacht probeert te slingeren.

Hoe een kluizenaar na dertig jaar plots ontdekte dat hij al die tijd gelijk had.

Al een jaar of dertig woonde Montague in een groot landhuis aan de rand van Simpelveld, en hij kwam zelden zijn huis uit. Doordat hij Patrick in de dorpskroeg gesproken had, twijfelde hij deze middag geen seconde. Hij had wellicht wat meer aandacht moeten besteden aan zijn garderobe alvorens het landhuis te verlaten, maar het was al te laat. Hij droeg zijn lange beige regenjas, en daaronder een wit hemd en zwarte stropdas, waardoor hij er in het beste geval uit zag als een ouderwetse spion die zijn beste tijd al achter de rug had. In een rampscenario zou hij waarschijnlijk voor een potloodventer worden aangezien. Als extra belediging gericht aan de modesector had hij een lelijk groene rugzak bij zich, en droeg hij een cowboyhoed met brede rand.

De kluizenaar was opmerkelijk onopmerkelijk, zijn gezicht iets van een *stock photo*; je zou kunnen zeggen dat hij bovennatuurlijk gemiddeld oogde,

met uitzondering van zijn haar en baard. Dat klampte in wanhopige, witte plukken onder zijn hoed uit en van zijn kin en wangen af, alsof hij regelmatig delen ervan uit frustratie los trok. Iets in de houding van de kluizenaar was dan wel weer subtiel uitzonderlijk, maar zelfs bovennatuurlijke wezens hadden moeite te peilen wat nou precies die indruk gaf. Grote kans dat zijn oneindige staar in de verte er deel van was. Wellicht kwam het door zijn morbide gevoel voor humor, en de vreemde manier waarop hij te allen tijde op een afstand van exact 106,68 centimeter van elk ander levend wezen vandaan bleef. Iemand die een paar dagen met Montague zou optrekken zou ongetwijfeld te weten komen dat het iets geheel ongerelateerd was: zijn denkwijze.

De enkeling die het privilege had gehad om genodigd te zijn op het landgoed van deze vreemdeling, en ontdekt had dat de eigenaar een verre afstammeling was van Dr. Montague Summers, een befaamd onderzoeker van bovennatuurlijke fenomenen en wezens, beschreef de vreemdeling als een chaotisch genie. Zijn achternaam was al generaties lang geen Summers meer, maar ter ere van zijn voorouder hadden zijn ouders hem Montague genoemd, Monty in het kort. Hij deed zijn naam eer aan. Hij had zijn hele leven gewijd aan het bestuderen van de Almanak van Onuitsprekelijke en Onbeschrijfbare Oergruwels.

De enkele keer dat hij het dorp in ging, was wanneer hij een belletje moest plegen. Hij had geen eigen telefoon. Wie weet wie of wat er allemaal mee

kon luisteren. De ware redenen voor zijn telefoontjes verdoezelde hij door te doen alsof hij een taxi naar huis had gebeld, omdat hij had gedronken. Om de schijn op te houden (of althans was dat wat hij zichzelf wijs maakte) dronk hij daadwerkelijk vrij stevig. Soms mompelde hij zonder dat hij het doorhad vreemde talen zijn bierglas in en staarde hij omlaag alsof er hele levens verscholen gingen in de schamele centimeter bier op de bodem. Zulke momenten duurden nooit erg lang, en hij kroop altijd weer op tijd terug in zijn kluizenaarsrol als mensen vragen begonnen te stellen.

“Wie bent u eigenlijk?” vroeg de oudste kapster van de Cosmo dan bijvoorbeeld.

“Oh, gewoon een beetje een vreemde snuiter,” grapte hij dan en de dorpelingen lachten met hem mee.

“Ik beloof dat ik mijn vrouw niet met een bijl vermoord heb,” zei hij er achteraan met een grijns die vriendelijk overkwam, maar eigenlijk verborg dat hij zijn vrouw -of ja, was het nog wel zijn vrouw?- wel degelijk vermoord had, maar niet met een bijl. De tranen die nog steeds zijn ogen in sprongen als hij er aan dacht, verborg hij door luid te schateren en zijn bovenbeen er van langs te geven met zijn vlakke hand. Als kers op de taart wreef hij de tranen weg met de gelikte charme van een echte grapjas.

Op zijn 58ste verjaardag had zijn vrouw hem verrast met ontbijt op bed, en had hij meteen geweten dat er iets niet pluis was. Eline zou nog eerder een erfenis van een paar miljoen in lichterlaaie hebben

laten opgaan dan de dag te beginnen met overbodige vriendelijkheid. Niet dat hij het haar kwalijk nam. Hij was altijd alleen maar bezig met het bestuderen van de vele geschriften die hij had verzameld, vond dat in feite belangrijker tot het te laat was. Hij had te weinig oog voor haar. Alsnog deed ze haar best voor hem te zorgen, en Montague's figuur beaamde dat. Precies daarom brak zijn hart in duizend gruzelementen toen hij om vier uur s'middags op een zondag in 2005 gedwongen werd in te zien dat zijn vrouw was overgenomen door een duister schepsel.

Er zat niks anders op, en dus schoot hij haar door het hoofd met een jachtgeweer. Alsof dat niet genoeg was geweest, had het schepsel terwijl haar lichaam in een loom boogje ter aarde viel met haar stem naar hem gekrijst: "Je kunt ook niks goed doen! Als je gewoon een beetje meer naar me had geluisterd was dit nooit gebeurd!"

Typisch Eline wel.

Normaal gesproken liepen zijn bezoeken aan het dorp met een sisser af. Montague hield het nooit bij alleen een biertje, en tegen de tijd dat de whiskey onder de toog uit werd gehaald, had hij meestal wel het een of ander gezegd over hoe je eigen voordeel op een dag zomaar eens naar Parijs zou kunnen leiden, als je hem maar vaak genoeg open en dicht deed. Als je echt pech had was het niet de Eiffeltoren aan de andere kant van het portiek, maar een parallel universum waar een mens niet meer dan prooi zou zijn. De dorpelingen wisten er zelden raad mee, en besloten geduldig te knikken en instemmende

geluiden te maken.

Uiteindelijk kwam het er altijd op neer dat de barman Montague aan beide handen uit een hoekje van de kroeg probeerde te tillen, terwijl de zelfbenoemde kluizenaar ondoordachte zinnen brabbelde als: “Er moet een complot zijn, toch? Kan haast niet anders, als je het mij vraagt. Die Illuminati hebben hun vingers in elke honingpot ter wereld zitten. Zeg, kan ik een taxi bellen?”

De barman zou dan zoiets gezegd hebben als, “Ik denk dat we eerst even een glaasje water regelen.”

“Water gaat ons niet redden deze keer, ben ik bang,” had Montague gisteravond gezegd, net voordat de barman hem aan de toog had laten plaatsnemen en Montague Patrick had aangesproken. Later in bed had hij zichzelf wel voor zijn kop op kunnen slaan. “Weet je al dat het leven zinloos is?” had hij gevraagd.

Waar hij naar op zoek was in het dorpje was een teken dat dit de plek was waar al de bovennatuurlijke energie op Aarde vandaan kwam. Bewijs dat de nexus van *nee-dat-meen-je-niet* zich in Simpelveld bevond. Op zijn minst hoopte hij een ontdekking te doen, die het werk van zijn voorouder overtrof.

Hij was de wanhoop nabij. Dertig jaar onderzoek had niks opgeleverd. Nou ja, niks buiten de kennis dat dorpjes in Limburg wel uitgestorven leken. Eline was er voor gestorven, en hij had zijn leven er aan verspild, maar hij was geen steek opgeschoten.

Desondanks bleef hij geloven in zijn hypothese, voornamelijk door het bestaan van de Almanak van

Onuitsprekelijke en Onbeschrijfbare Oergruwels. Hij moest wel. Anders was alles voor niks geweest. Door de Almanak wist hij dat het universum als een enorm huis was waarvan hij alleen maar de ontvangsthall had gezien. De Almanak was de sleutel naar de rest van het huis, dat wist hij ook. Alleen al de gedachte aan de ontdekkingen die net buiten handbereik lagen, maakten zijn benen week. Het kon allemaal niet voor niks zijn geweest.

Het probleem was dat het boek hem maar af en toe een glimp gaf van de absolute waarheid, en nooit iets waar Montague echt op zat te wachten. De muren van zijn huis waren behangen met transcripties uit het boek, met druilerige rode draden die krantenartikelen (DERTIENDE VERMISTE KIND VERMINKT TERUGGEVONDEN NABIJ BOCHOLTZ) aan uitvergrotingen van natuurkundige formules en wiskundige diagrammen verbonden. Toen hij gisteravond aangeschoten thuis kwam, viel de Almanak vanzelf open, en vormde er zich een ruwe schets van de bibliothecaris van Simpelveld, een man die Patrick heette, in gloeiende blauwe inkt. Montague had niet geweten wie de geschetste man was als hij niet in zijn half-zatte staat op Patrick af was gestevend en hem terloops had verteld dat het heelal niet gaf om mensen als hen, dat het draaiende werd gehouden, maar niet door een God. Het Universum werd geregeerd door dingen die in je ergste nachtmerrie nog niet half zo eng waren als in het echt. Patrick had hem ongelovig aangekeken, zijn hand uitgestoken, en geantwoord